

بررسی عوامل مادری مرتبط با تولد نوزاد نارس- یک مطالعه مورد شاهدی

کوکب نمکین^۱، غلامرضا شریف زاده^۲، امیر مسعود ملکی زاده^۳

^۱ استادیار کودکان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

^۲ کارشناس ارشد اپیدمیولوژی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

^۳ پژوهش عمومی

نویسنده مسئول: غلامرضا شریف زاده، نشانی: بیرجند، خیابان غفاری، دانشگاه علوم پزشکی گروه پزشکی اجتماعی، تلفن: ۰۴۴۳۳۰۰۴، پست الکترونیک:

rezamood@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۰/۴/۴؛ پذیرش: ۹۰/۶/۹

مقدمه و اهداف: نارسی ثابت ترین عامل تعیین کننده مرگ و میر نوزادی است. این مطالعه با هدف مقایسه عوامل خطرساز مادری در نوزادان نارس و رسیده شهر بیرجند طراحی گردید.

روش کار: این مطالعه مورد شاهدی بر روی ۱۳۰ نوزاد نارس به عنوان گروه مورد و ۱۳۰ نوزاد رسیده به عنوان گروه شاهد در نوزادان متولد شده در بیمارستان‌های بیرجند انجام شد. گروه مورد شامل نوزادان متولد شده با سن کمتر از ۳۷ هفت‌ماه بود که به ازای هر نوزاد نارس، اولین تولد با سن حاملگی ۳۷-۴۲ هفت‌ماهی بعد از تولد نوزاد نارس در گروه شاهد قرار گرفت. داده بوسیله مصاحبه با مادر، بررسی پرونده وی در زایشگاه یا بخش توسط پزشک عمومی آموزش دیده جمع‌آوری در نرم افزار SPSS وارد و آنالیز گردید.

نتایج: دو گروه مورد و شاهد از نظر جنس با هم همسان بودند. شناسن تولد نوزاد نارس در مادران با سابقه تولد نوزاد نارس ۴/۶۸ برابر مادران فاقد چنین سابقه‌ای، در زایمان‌های سازارین ۳/۳۴ برابر زایمان‌های طبیعی، در مادران مبتلا به پره اکلامپسی ۷/۷۲ برابر مادران سالم، در مادران با پارگی زودرس کیسه آب ۱۱/۳ برابر مادران طبیعی، در حاملگی‌های ناخواسته ۲/۱ برابر حاملگی‌های خواسته، در مراقبت‌های دوران بارداری کمتر از ۴ بار ۴/۱۵ برابر مراقبت‌های ۹ بار و در مادران با سابقه جفت سرراهی ۸/۹۶ برابر مادران بدون سابقه بود.

نتیجه‌گیری: انجام مراقبت‌های پره ناتال و شناسایی مادران در خطر می‌تواند سبب کاهش تولد نوزادان نارس گردد.

واژگان کلیدی: نوزادان نارس، عوامل خطر، نوزاد رسیده، پره اکلامپسی

مقدمه

(۲). شیوع تولد نوزاد نارس در جوامع مختلف متفاوت و آمار نشان می‌دهد که ۸ تا ۱۰ درصد نوزادان به دنیا آمده در آمریکا و ۵ تا ۷ درصد در اروپا نارس هستند (۲). در مطالعات انجام شده در ایران نیز شیوع نارسی از ۵/۵ درصد در شیراز (۵)، ۸/۲۱ درصد در اراک (۶) متفاوت می‌باشد. عوامل مختلفی در تولد نوزادان نارس دلالت دارند که از آن جمله می‌توان به عوامل مادری، جنینی و غیره اشاره کرد (۱). از عوامل مادری علی‌چون بیماری مادر، کوریوآمنیوتیت، چند قلویی و سیگار کشیدن مادر، دکولمان جفت، جفت سرراهی، اشکالات رحمی و ... را می‌توان نام برد (۷). در مطالعات انجام شده در همین رابطه در ایران و سایر کشورهای جهان از حاملگی چند قلویی، پارگی زودرس کیسه آب، اشکالات

یکی از شاخص‌های مهم بهداشتی هر کشور میزان مرگ و میر نوزادان است (۱). براساس آمار جهانی ۶۰ تا ۸۰ درصد موارد مرگ و میر نوزادی که با ناهنجاری‌های مادرزادی همراه نیست ناشی از نارس بودن نوزاد است (۲). نارسی یا سن حاملگی کمتر از ۳۷ هفته از آخرین تاریخ قاعدگی مادر از مهم‌ترین شاخص‌های سلامتی هر جامعه بوده و بقاء نوزادان ارتباط مستقیمی با سن حاملگی و وزن هنگام تولد نوزاد دارد (۳) بخش عمده‌ی نوزادان نارس، مبتلا به کم وزنی هستند که شناسن عوارض و مرگ و میر دوران نوزادی را افزایش می‌دهد (۱). علی‌رغم پیشرفت‌های قابل توجهی که در شناسایی علل ایجاد کننده نارسی نوزاد صورت گرفته است، متأسفانه میزان تولد نوزادان نارس رو به افزایش است

رحمی و جفتی، پره اکلامپسی، سابقه سقط و مرگ جنینی، پرفشاری خون حاملگی، عفونت واژینال (۳-۶، ۸) به عنوان فاکتورهای مرتبط با نارسی نام برده شده است و در مطالعات متعدد انجام شده تناقضاتی نیز در مورد فاکتورهای مرتبط با نارسی مشاهده می‌گردد. با توجه به اینکه نارسی از مهم‌ترین علل مرگ و میر نوزادی در دنیا به شمار می‌رود و نوزادان نارس زنده مانده نیز در مواجهه با چالش‌های متعددی چون بیماری ریوی، فلجه مغزی و مشکلات شنوایی و بینایی قرار دارند (۱۴) و هزینه مراقبت‌های بعدی آن‌ها با اقتضادی فراوانی را بر سیستم بهداشتی تحمل می‌کند از این رو شناسایی علل و فاکتورهای مرتبط با نارسی نوزاد می‌تواند در پیشگیری از تولد نوزادان نارس نقش مؤثری داشته باشد و از آنجا که در بیرون شیوع نارسی براساس آمار معاونت بهداشتی بالا بوده، لذا این مطالعه با هدف شناسایی عوامل خطر مادری در تولد نوزادان نارس در شهر بیرون طراحی گردید تا با شناسایی این عوامل بتوان گام مؤثری در پیشگیری از تولد نوزاد نارس برداشت.

روش کار

این مطالعه مورد- شاهدی در سال ۱۳۸۶ در زايشگاه بیمارستان‌های ولی‌عصر (عج) و تأمین اجتماعی شهر بیرون طرح شد. گروه مورد شامل ۱۳۰ نوزاد نارس به دنیا آمده در طول دوره مطالعه در دو بیمارستان فوق بود و به ازای هر نوزاد نارس یک نوزاد رسیده که بلافضله بعد از تولد نوزاد نارس در همان بیمارستان به دنیا آمد، در گروه شاهد قرار گرفت. نوزادان متولد شده با سن حاملگی کمتر از ۳۷ هفته بعد از آخرین قاعدگی، نارس و نوزادان متولد شده با سن حاملگی بین ۳۷-۴۲ هفته (رسیده) در نظر گرفته شدند. در این مطالعه مواردی که نارسی به تشخیص متخصص اطفال بعلت ناهنجاری مادرزادی یا کروموزومی بود از مطالعه خارج گردید. دو گروه مورد مطالعه از نظر جنس و بیمارستان محل تولد با هم همسان شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شد. پرسشنامه بوسیله مصاحبه با مادر، بررسی پرونده وی در اتاق زایمان یا بخش توسط پزشک عمومی آموزش دیده همکار طرح تکمیل گردید و در برگیرنده اطلاعاتی همچون سابقه بیماری مادر، پره اکلامپسی، پلی هیدرآمینوس (مایع آمنیوتیک بیشتر از دو لیتر یا $\{Amniotic\ Fluid\ Index\} AFI > 24\ cm$ در نظر گرفته شد که بر اساس سونوگرافی انجام شده در مادران و با نظر رادیولوژیست تعیین گردید) پارگی کیسه آب، اعتیاد به

یافته‌ها

از ۱۳۰ نوزاد نارس ۶۴ نوزاد (۴۹/۲٪) پسر و ۶۲ نوزاد (۵۰/۸٪) دختر بودند و از ۱۳۰ نوزاد رسیده ۷۶ نوزاد پسر (۵۱/۴٪) و ۵۴ نوزاد دختر (۴۵/۱٪) بودند که اختلاف معنی‌داری بین دو گروه از این نظر مشاهده نگردید ($P = 0/13$). از نظر شغلی میانگین سن در مادران گروه مورد و ۸۱/۵٪ مادران گروه شاهد خانه دار و بقیه شاغل بودند ($P = 0/08$). از نظر سطح تحصیلات هم تفاوت معنی‌داری بین دو گروه مورد و شاهد مشاهده نگردید. میانگین سن در مادران گروه مورد $5/9 \pm 29/1$ و در مادران گروه شاهد $6/1 \pm 27/1$ سال ($P = 0/008$)، رتبه تولد در گروه مورد $1/46 \pm 2/46$ و در گروه شاهد $1/39 \pm 1/95$ ($P = 0/01$) تعیین گردید.

از نظر سابقه سقط و مرده زایی، نارسایی سرویکس، پلی هیدرآمینوس و اعتیاد به سیگار و مواد مخدر در دو گروه تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید. براساس مدل رگرسیون لجستیک در این مطالعه شانس تولد نوزاد نارس در مادران با سابقه تولد نوزاد نارس $4/68$ مادران بدون سابقه تولد نوزاد نارس، در زایمان‌های سزارین $4/34$ زایمان‌های طبیعی، در مادران مبتلا به پره اکلامپسی $7/72$ مادران سالم، در مادران با پارگی زودرس کیسه آب $11/3$ برابر مادران طبیعی و در مادران با حاملگی ناخواسته $2/1$ برابر مادران با حاملگی خواسته بود که مقایسه توزیع فراوانی متغیرهای مورد مطالعه در دو گروه مورد و شاهد و نسبت شانس برآورد شد. براساس مدل رگرسیون لجستیک در جدول شماره یک ارائه شده است.

جدول شماره ۱- مقایسه توزیع فراوانی متغیرهای مادری در دو گروه مورد و شاهد و برآوردهای نسبت شانس براساس مدل رگرسیون لجستیک

نام متغیر	مورد (درصد فراوانی)	شاهد (درصد فراوانی)	n= ۱۳۰ نسبت شانس و P-value
P	CI OR	OR	
† ^{0.001}	۱/۸۴-۱۱/۹	۴/۷	۶ (۴/۶) ۱۲۴ (۹۵/۴)
			۲۴ (۱۸/۵) ۱۰۶ (۸۱/۵)
† ^{<0.001}	۱/۹-۵/۹	۳/۳۴	۲۴ (۱۸/۵) ۱۰۶ (۸۱/۵)
			۵۶ (۴۳/۱) ۷۴ (۵۶/۹)
† ^{0.001}	۱/۶-۵/۵	۹۹/۲	۱۸ (۱۳/۸) ۱۱۲ (۸۶/۲)
			۴۲ (۳۲/۳) ۸۸ (۶۷/۷)
† ^{<0.001}	۴/۸-۲۹/۴	۱۱/۹۵	۶ (۴/۶) ۱۲۴ (۹۵/۴)
			۴۶ (۳۵/۴) ۸۴ (۹۴/۶)
† ^{<0.001}	۲/۳-۱۴/۹	۵/۹۲	۶ (۴/۶) ۱۲۴ (۹۵/۴)
			۲۸ (۲۱/۵) ۱۰۲ (۷۸/۵)
† ^{0.006}	۱/۸-۳۶/۹	۸/۱۶	۲ (۱/۵) ۱۲۸ (۹۸/۵)
			۱۴ (۱۰/۸) ۱۱۶ (۸۹/۲)
† ^{0.005}	۱/۹-۳۷/۸	۸/۴۹	۲ (۱/۵) ۱۲۸ (۹۸/۵)
			۱۶ (۱۲/۳) ۱۱۴ (۸۷/۷)
† ^{0.003}	۱/۰۸-۳/۷۹	۲	۲۰ (۱۵/۴) ۱۱۰ (۸۴/۶)
			۳۶ (۲۷/۷) ۹۴ (۷۲/۳)
† ^{<0.001}	۲/۶۳ (۲/۰۲-۶/۵)	۱	۸۶ (۶۶/۲) ۲۸۵ (۲۱/۵)
			۴۴ (۳۳/۸) ۵۲ (۴۰)
† ^{<0.001}	۴/۱۵ (۲/۱-۸/۳)	۱۶ (۱۲/۳)	۴ بار و کمتر ۵-۹ بار ۹ بار
			۳۴ (۲۶/۲)

*بیماری مادر شامل سابقه دیابت، پرفشاری خون، پیلوفریت و هیپرتانسیون حاملگی است.

[†] در سطح $\alpha = 0.05$ معنی دار است.

بحث

نارسی در هر جامعه‌ای به عنوان یکی از شاخص‌های خطر در ایجاد مرگ و میر نوزادان مطرح است و فاکتورهای مختلف مادری با این پدیده مرتبط می‌باشد. نتایج این مطالعه نشان داد که میانگین سن مادر و رتبه تولد نوزاد در نوزادان نارس به طور معنی داری بالاتر از نوزادان رسیده بود. در مطالعه محمدیان در گرگان و ابراهیمی در یاسوج نیز با افزایش سن و رتبه تولد شانس تولد نوزاد نارس افزایش نشان داد (۹، ۱۰) که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد.

در این مطالعه شانس تولد نوزاد نارس در مادرانی که سابقه سقط و مرده زایی داشتند ۱/۷۴ برابر مادران بدون سابقه بود ولی این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار نبود و در مادران با سابقه تولد نوزاد نارس ۴/۷ برابر مادران بدون سابقه بود که از نظر آماری معنی‌دار بود.

در مطالعه میرعماد در قزوین (۴) و دره در اراک (۱۵) ارتباط

در این مطالعه شیوع نارسایی سرویکس در گروه مورد ۱/۳٪، در گروه شاهد ۰/۱۵٪ (OR = ۲/۰۳)، شیوع پلی هیدرآمینوس در گروه مورد ۰/۴۶٪ و در گروه شاهد ۰/۱۵٪ (OR = ۳/۱) برآورد گردید ولی این تفاوت‌ها از نظر آماری معنی‌دار نبود ($P > 0.05$). همچنین در این مطالعه شانس تولد نوزاد نارس در مادران با سابقه سقط و مرده زایی ۱/۷۴ برابر مادران بدون آم بود ولی این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار نبود (۳۲/۳٪ در گروه مورد و ۰/۲٪ در گروه شاهد با $=P 0.05$).

آنالیز رگرسیون لجستیک چند متغیره نیز نشان داد که از بین فاکتورهای مرتبط با نارسی با استفاده از متده forward نوع زایمان، بیماری مادر، پارگی زودرس کیسه آب، وجود دکلمان، سابقه جفت سرراهی و تعداد مراقبت‌های بارداری با $p < 0.05$ در مدل باقی ماندند و ارتباط معنی‌داری با نارسی نشان دادند.

تعداد کم افراد معتاد یا انکار اعتیاد از سوی مادران بوده است. در مورد نارسایی سرویکس و سابقه دیلاتاسیون زودرس مطالعات متعدد نقش آن را در تولد نوزاد نارس اثبات کرده است (۶،۸). در مطالعه محمدیان نیز شناسن تولد نوزاد نارس در مادران با نارسایی سرویکس ۳۳ برابر گروه سالم برآورده گردید (۹) که شاید دلایل نتایج متفاوت در مطالعه ما مداخله زودرس در بارداری و استفاده از سرکلاز باشد.

مطالعات متعدد نشان می‌دهد که بهبود وضعیت مراقبت‌های پره ناتال سبب کاهش ریسک تولد نوزاد نارس می‌شود (۹،۱۲). در مطالعه حاضر نیز مادران نوزادان نارس مراقبت پره ناتال کمتری داشتند و با افزایش تعداد مراقبت شناسن تولد نوزاد نارس کاهش نشان داد که شاید یکی از دلایل آن توجه بیشتر به علامت خطر در هنگام مراقبت‌های بارداری و توصیه درمانی و بهداشتی مناسب توسط پرسنل بهداشتی باشد. ذکر این نکته ضروری است که در این مطالعه از اطلاعات پرونده زنان حامله مراجعه کننده جهت زایمان استفاده شده است، که با توجه به گذشته نگر بودن و تکمیل آن در مراکز مختلف بهداشتی از محدودیت‌های این مطالعه محسوب می‌شود، مطمئناً استفاده از مطالعات همگروهی در مطالعات بعدی می‌تواند ضمن حل این محدودیت بر غنا و اعتبار نتایج بیفزاید.

نتیجه‌گیری

انجام مراقبت‌های پره ناتال و شناسایی مادران در خطر می‌تواند سبب کاهش تولد نوزادان نارس گردد.

تشکر و قدردانی

نویسنده‌گان مقاله برخود فرض می‌دانند از کلیه مادرانی که در این مطالعه شرکت کردند و همچنین پرسنل زایشگاه بیمارستان و لیعصر (عج) و تأمین اجتماعی بیرجند که نهایت همکاری را با مجریان این طرح داشتند، نهایت تشکر و قدردانی را نمایند.

معنی‌داری بین سابقه سقط و تولد نوزاد نارس مشاهده گردید. در مطالعه محمدیان در گرگان شناسن تولد نوزاد نارس در مادران با سابقه سقط ۲/۵ برابر مادران بدون سابقه (۹) و در مطالعه Kim Yi در کره ۴/۵ برابر مادران بدون سابقه بود (۱۶) که با نتایج مطالعه حاضر از نظر سابقه تولد نوزاد نارس با سایر مطالعات همخوانی دارد ولی از نظر سابقه سقط در مطالعه ما ارتباط معنی داری مشاهده نگردید، در حالیکه در سایر مطالعات ارتباط معنی دار بود. شاید یکی از دلایل این موضوع پرسشن سؤال مربوط به سقط از مادر بدون توجه به پرونده خانوار و بهداشتی مادر باشد که در همه موارد جواب صحیح دریافت نشده است. توجه به سابقه تولد نوزاد نارس در مادر باردار بسیار مهم است و در صورت وجود سابقه آمادگی لازم در مادر و تیم پزشکی برای زایمان زودرس باید فراهم گردد.

در این مطالعه سابقه بیماریهایی همچون دیابت، پرفشاری خون و فشار خون حاملگی شناسن تولد نوزاد نارس را افزایش داد که با نتایج مطالعه میرعماد (۴) همخوانی دارد. همچنین در مطالعه‌ای که در آمریکا انجام شد شناسن تولد نوزاد نارس در فشار خون حین حاملگی (۱/۸) برابر و در هیپرتانسیون حاملگی ۴/۴ برابر مادران طبیعی برآورده شد (۱۷) که با نتایج سایر مطالعات انجام شده در این ناشی از زایمان زودرسی است که به دنبال پرفشاری خون حادث می‌شود.

نتایج این مطالعه نشان داد که شناسن تولد نوزاد نارس در مادران با پارگی زودرس کیسه آب ۱۱/۹ برابر، مادران با وجود دکلمان ۵/۹ برابر، مادران با جفت سرراهی ۸/۹۶ برابر مادران طبیعی بود. این نتیجه با نتایج سایر مطالعات انجام شده در این زمینه (۱۵، ۴، ۶، ۹، ۱۰) همخوانی دارد.

در مطالعه حاضر ارتباطی بین اعتیاد به سیگار و مواد مخدر و نارسی بدست نیامد ولی در مطالعات متعدد چنین ارتباطی حاصل شده است از جمله در مطالعات متعدد در استرالیا، آمریکا و آلمان نشان داده شده که اعتیاد مادر احتمال نارسی را افزایش می‌دهد (۱۷). همچنین در مطالعه محمدیان در گرگان (۹) این ارتباط بدست آمد. علت عدم یافتن ارتباط در مطالعه ما شاید به علت

منابع

- Barbara J. High risk infant. In: Behrman RE. Nelson's text book of pediatrics. Philadelphia, Saunders, 2007; 547.
- Patrik SR. Obstetric management of prematurity. In: Avroy A. Neonatal perinatal medicine. Philadelphia, Mosby, 2002; 287.
- Behrman RE, Kliegman RM, Nelson WE. Nelson textbook of pediatric. 16th ed. Philadelphia: WB Saunders, 1996; 540-50.
- Ruiz RJ. The interrelationship of maternal stress, endocrine factors and inflammation on gestational length. *Obstet Gynecol Surv* 2003; 58: 415-28.
- Pour Arian Sh, Vafafar A, Zare Z. The incidence of prematurity in the hospitals of Shiraz University of Medical Sciences, 2003; 28: 19-26.
- Afrakhteh M, Ebrahimi S, Valaie N. prevalence of preterm

- delivery and its related factors in females referring to Shohada Tajrish Hospital. Pejouhandeh Quarterly research journal, 2003; 30: 341-3.
- 7- Ville J. Premature delivery and inflammation. J Gynecol Obstet Bio Reprod, 2001; 3091: 12-16.
 - 8- Moghaddam Emami ME, Mahyar A, Kordi MH. Comparison of maternal risk factors in premature and term newborns. The Journal of Qazvin University of Medical Sciences, spring 2006; 36: 63-6.
 - 9- Mohammadian S, Vakili MA, Tabandeh A. Survey of related factors in prematurity Birth. The Journal of Gilan University of Medical Sciences. 2000; 33, 34: 117-22.
 - 10- Ebrahimi S, Haghbin S, Poor Mahmoodi A. Incidence and etiologic factors of prematurity. Armaghan-Danesh, Journal of Yasuj University of Medical Sciences. 2000; 20-19: 35-41.
 - 11- Lang JM. A comparison of risk factors for preterm labour and term for gestational- age birth. Journal of epidemiology. Jun 1996; 7: 369-76.
 - 12- Heman ML, Vint Ziloes A, Albini M. Risk factors for spontaneous preterm birth among aboriginal and non-aboriginal women in munitoba. Journal of obstetrics and gynecology. May 2000; 90: 43-9.
 - 13- Badr LK, Kostadinor S, Pinar H. Precursors of preterm birth: comparison of three ethnic groups in the Middle East and United States, Pediatric. July-August 2005; 8: 489-92.
 - 14- Feresu SA, Puho E. Risk factors for prematurity at Harare maternity hospital. J Maternal, fetal, neonatal. Aug 2005; 18: 107-12.
 - 15- Dorreh F. Examination of prevalence of prematurity and some of its risk factors in Arak city. RAHAVARD Danesh, Journal of Arak University of Medical Sciences, 1999; 6: 22-18.
 - 16- Kim Yi, Foix L, Halia S. Risk factors preterm birth in Korea: a mylthicenter prospective study. Journal of Gyn and obs, Feb 2000; 29: 55-6.
 - 17- Samadi AR, May berry RM. Maternal hypertension and spontaneous preterm birth, Obs and Gyn, 91, 1998: 899 _904.

Iranian Journal of Epidemiology 2011; 7(3): 1-5.

Original Article

To Identify the Risk Factors in Prematurity Birth in Birjand, Iran: A Case - Control Study

Namakin K¹, Sharifzadeh GH², Molki zade A³

1- Pediatrician, Assistant Professor, Birjand University of Medical Science, Birjand, Iran

2- MSc, Epidemiologist, members of department, Birjand University of Medical Science, Birjand, Iran

3- General Physician

Corresponding author: Sharifzadeh GH., rezamood@yahoo.com

Background and Objectives: Preterm birth (PTB) is a major clinical problem which is known to be associated with perinatal mortality and morbidity. The aim of the present study is to identify risk factors associated with PTB in Birjand, Iran.

Methods: One hundred and thirty premature (<37 week) and 130 term newborns were enrolled in this case-control study. It was conducted in Birjand Hospitals during the year 2007. Potential risk factors such as type of delivery, maternal disease, placenta problems, previous history of abortion in mothers, maternal addiction, prenatal care were identified from medical files.

Results: Previous of premature labor ($OR=4.68$), cesarean section ($OR=3.34$), pre-eclampsia ($OR=7.72$), premature rupture of memberanes ($OR=11.3$), inadequate prenatal care (<4 one) ($OR=4.15$), and placenta previa ($OR=8.96$) were found to be risk factors for preterm birth. Polyhydramnios, previous abortion and cervical incompetent with prematurity were not shown to be risk factors for preterm birth.

Conclusion: These findings reinforce the need for control of risk factors of prematurity for better outcome.

Keywords: Premature neonate, Term neonate, Risk factor, Preeclampsia